

Dyslexiebeleid

Voor docenten, ouders en leerlingen

Locatie Rijssen

Inleiding

Binnen het Pius X College vinden we het belangrijk dat leerlingen het beste halen uit zichzelf. We willen daarom graag dat leerlingen met dyslexie een eerlijke kans krijgen om een diploma te halen dat past bij hun capaciteiten.

Al jaren voert het Pius X College beleid op het gebied van dyslexie. Dit document is bedoeld om dat wat we impliciet allemaal doen, te expliciteren. Het biedt daarmee houvast voor iedereen die bij ons op school te maken heeft met dyslexie: leerlingen, ouders en docenten. Ook verantwoorden we hiermee wat we doen. Dit document wordt jaarlijks geactualiseerd.

Wat is dyslexie?

Bij personen met dyslexie is er sprake van een ernstige lees- en/of spellingachterstand. Ondanks dat deze kinderen goed onderwijs hebben gevolgd, hebben zij moeite met lezen en spellen en is dit proces onvoldoende geautomatiseerd.

Dyslexie is een specifieke leerstoornis met een neurologische basis, waarbij de kern van het probleem ligt in het vlot en accuraat lezen en spellen van woorden. Met name de snelheid in decoderen, ofwel automatisering van woordherkenning, is het kernprobleem van kinderen met dyslexie. Meestal gaat het lezen van een tekst makkelijker dan losse woorden, omdat er dan voor woordherkenning gebruik kan worden gemaakt van informatie uit de context.

De lees- en spellingsproblemen van leerlingen met dyslexie zijn ernstig en hardnekkig. Wanneer extra, planmatige en intensieve didactische maatregelen en extra ondersteuning van ten minste een half jaar nauwelijks leiden tot een verbetering van de lees- en/of spellingvaardigheid, dan is er sprake van didactische resistentie. Sommige leerlingen met lees- en/of spellingproblemen lopen hun achterstand weer in na een periode van effectieve begeleiding, maar bij leerlingen met dyslexie blijft er altijd een zekere achterstand bestaan, ook na systematische hulp.

(bron: Dyslexie Centraal)

De overgang naar het voortgezet onderwijs

Binnen het voortgezet onderwijs wordt er een groter beroep gedaan op de lees- en schrijfvaardigheden van een leerling dan op de basisschool. Zo moet een leerling bijvoorbeeld grotere hoeveelheden tekst verwerken, meer schrijven en veel verschillende soorten informatie onthouden en automatiseren. Daar komt bij dat ze naast de Nederlandse taal nu ook een aantal vreemde talen moet leren.

Soms hebben kinderen door hun intelligentie of door heel hard te werken op de basisschool één en ander kunnen compenseren, maar vallen ze op het voortgezet onderwijs alsnog door de mand en blijkt er sprake te zijn van dyslexie. Deze leerlingen hebben doorgaans veel moeite met het leren van de vreemde talen en met de grote hoeveelheid teksten die ze moeten verwerken. Ook het automatiseren van bijvoorbeeld formules, jaartallen, symbolen, et cetera verloopt moeizaam. Dit kan heel demotiverend zijn voor een leerling. Om dit voor te zijn, screenen wij al onze brugklasleerlingen op dyslexie.

Stappenplan dyslexiescreening klas 1

1. Aan het begin van een schooljaar wordt er een dossieranalyse bij al onze brugklasleerlingen gedaan. Er wordt dan gekeken naar de meegestuurde gegevens uit het leerlingvolgsysteem van de basisschool (LVS) en de aanwezigheid van eventuele handelingsplannen met betrekking tot lezen en/of spellen.
2. De dyslexiecoach neemt aanvullende woordleestesten (EMT en Klepel) af bij leerlingen die zijn opgevallen bij de dossieranalyse.
3. In samenspraak met instituut Nijenkamp wordt bepaald welke leerlingen voor een uitgebreid screeningsonderzoek in aanmerking komen door een orthopedagoog.
4. Een orthopedagoog van instituut Nijenkamp komt op school voor de afname van de uitgebreide screeningsonderzoeken. Op basis hiervan wordt gekeken of een leerling in aanmerking komt voor een officieel dyslexieonderzoek. Het Pius X College neemt de kosten van de screening voor haar rekening.
5. Om dyslexie vast te kunnen stellen is een officieel onderzoek nodig. Daarmee moet worden aangetoond dat lees- en spellingsproblemen van de leerling ernstig en hardnekkig zijn. Ook moet er sprake zijn van didactische resistentie. Bij dit onderzoek wordt onder anderen een intelligentieonderzoek afgenomen. Het Pius X College zal de helft van de kosten van dit onderzoek voor haar rekening nemen.
6. De uitslag van het officiële dyslexieonderzoek zal met ouders worden besproken. Ouders krijgen inzage in de verslaglegging. Als uit het officiële dyslexieonderzoek is gebleken dat er sprake is van dyslexie, zal een dyslexieverklaring worden afgegeven door instituut Nijenkamp. Deze verklaring is levenslang geldig.

Hulpmiddelen en faciliteiten

Wanneer een leerling op de basisschool een dyslexieverklaring heeft gekregen, is het van belang dat deze na aanmelding aan ons wordt overgedragen. De leerling kan dan direct vanaf klas 1 gebruikmaken van de hulpmiddelen en faciliteiten die wij aanbieden. Op de dyslexieverklaring van een leerling staat welke belemmeringen de dyslexie veroorzaakt en welke hulpmiddelen daar specifiek nuttig voor kunnen zijn. Dit maakt maatwerk voor leerlingen mogelijk. Standaard mag een dyslectische leerling gebruikmaken van de onderstaande hulpmiddelen en faciliteiten.

- In klas 1 krijgt een dyslectische leerling de eerste tien weken één uur extra begeleiding door onze dyslexiecoach. Na tien weken wordt met ouders afgestemd of voortzetting van de begeleidingslessen gewenst is. Het doel van deze lessen is het bevorderen van zelfvertrouwen en zelfredzaamheid. Deze begeleiding richt zich op het preventief aanreiken van strategieën en hulpmiddelen om lesstof beter op te kunnen nemen vóór, tijdens en na de les.
- Een leerling met dyslexie mag gebruikmaken van extra tijd bij toetsen indien nodig of gewenst. De maximale verlenging bedraagt 20% van de reguliere tijd die voor de toets gepland was. Bij eindexamens is dit 30 minuten.
- Tijdens toetsweken mogen leerlingen met recht op tijdsverlenging hun toets in een aparte, rustige ruimte maken.
- Dyslectische leerlingen mogen kosteloos gebruikmaken van het voorleesprogramma TextAid. Ze mogen het zowel gebruiken bij het maken van huiswerk, als bij het maken van toetsen. Het programma werkt in de Cloud en is device onafhankelijk. Hierdoor kan is het gemakkelijk inzetbaar op school en thuis.
- Tijdens eindexamens hebben dyslectische leerlingen een Daisy speler tot hun beschikking om teksten te laten voorlezen. Daarnaast mogen ze bij het centraal eindexamen Nederlands gebruikmaken van spellingscontrole wanneer de computer als schrijfgerei wordt ingezet. Klik [hier](#) voor meer informatie.
- De dyslexiecoach is het aanspreekpunt voor alle zaken rondom dyslexie. Leerlingen kunnen bij haar terecht voor extra ondersteuning en hulpvragen.
 - o Contactgegevens dyslexiecoach locatie Rijssen

Rachèl de Vries
docent Nederlands / dyslexiecoach
ra.devries@piusx.nl

Compensatieafspraken toetsen

Bij de beoordeling van toetsen van alle andere vakken dan de talen worden spelfouten niet meegeteld. Als het antwoord van de leerling herkenbaar en inhoudelijk correct is, wordt het goed gerekend. Voor de talen gelden afwijkende compensatieafspraken.

- Nederlands
 - Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (duer) en (mede)klinkerverdubbeling (kooopen, verekt) worden niet meegerekend.
 - Fouten m.b.t. leerbare regels worden wel meegerekend: bij werkwoordspelling gaat het dus bijvoorbeeld om de goede uitgang: -d, -t, -te(n), -tte(n), de(n) en – dde(n).

- Engels, Frans en Duits
 - Als een woord 'fonetisch' wordt geschreven, wordt dit goed gerekend als de vertaling correct is. Dit met uitzondering van grammaticale fouten of wanneer het woord daardoor een andere betekenis krijgt.
 - Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (huose, juene) of het foutief gebruik van accenten worden niet meegerekend.

- Klassieke talen
 - De leesvaardigheid van de leerling in de klassieke taal staat centraal. De leerling hoeft slechts te spellen in de klassieke taal, wanneer getoetst wordt of hij een bepaalde verbuiging of vervoeging beheerst of kan toepassen.
 - Fouten m.b.t. letteromdraaiingen in vaste klinkercombinaties in de stam of uitgang van een woord worden niet fout gerekend, ongeacht of het woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt. Slechts wanneer een uitgang zodanig verkeerd gespeld wordt dat er een andere bestaande uitgang komt te staan, wordt dit fout gerekend (bijvoorbeeld 'pueris' i.p.v. 'pueros' of 'clamabatur' i.p.v. 'clamabantur').

Maatwerk

Dit beleidsplan is niet onuitputtelijk. Het is van belang dat de leerlingen worden meegenomen in het proces en de begeleiding. Het kan ook zijn dat er meer speelt bij de leerling dan enkel dyslectische kenmerken. De gehele ondersteuning en begeleiding speelt daarom in het dyslexieproces een belangrijke rol. Tot slot is het individuele contact met de leerling van belang, zodat de leerling altijd meegenomen wordt in zijn proces en begeleiding.